

[A. C. Normann.]

følger den påtænkte lov vil få. Man må jo også tænke på, at mange af de mennesker, som er vant til at låne på den måde, der her er tale om, netop nu for tiden, ofte uanset deres kreditgodhed, ikke er i stand til at få penge hos bankerne.

For det sjette: der har her i folketinget fra alle sider været vist en betydelig interesse for at finde udveje for, at arbejdere og funktionærer kan knyttes nærmere til de virksomheder, der beskæftiger dem. I den forbindelse havde jeg gerne set, at man også overvejede den tanke, som har interesseret mig i mange år, og som underbygges ved resultater fra Amerika, England, Norge og andre steder: at personalet får interesse i virksomhederne og udbyttet gennem adgang til at købe små aktier. Flere selskaber har fået denne udvikling fremskyndet ved at give personalet lån til køb af små aktier, selvfølgelig med sikkerhed i aktien, indtil den er betalt. Jeg ved ikke, om denne form for personalepolitik hidtil har været anvendt her i landet, men jeg beklager, at den nu kun skal være tilgængelig for de børsnoterede selskaber. Den egner sig netop bedst for selskaber, som beherskes af en enkelt eller få hovedaktionærer, og den kan ganske særlig blive aktuel i sådanne tilfælde, hvor hovedaktionæren ingen arvinger har, der skal drive virksomheden videre.

For det syvende: bestemmelserne med hensyn til direktionen er altfor stive. Jeg kender et eksempel på en bestyrelse, der som led i en ansættelsesaftale med en uformuende ung direktør lånte ham nogle tusinde kroner til at bygge et hus for mod pant i huset. Det skal være forbudt for fremtiden. Det er også almindeligt, at en direktør nøjes med en temmelig lille fast gage og til gengæld får en stor tantième — på en del områder er det et ganske sundt princip —, som han hen på året, når overskuddet nogenlunde kan beregnes, får udbetalt forskudsvis. Det er staten nu åbenbart også interesseret i at hindre. Dette er måske kun væsentligt for de få, men det er et eksempel — blot et enkelt af de uhyre mange, som kan nævnes — på, at vi er i færd med at lovgive på en måde, hvis virkninger næppe alle her i tinget har forudset. Netop overfor direktøren som funktionær — der skelnes jo her mellem lån til aktionærer, direktion og bestyrelse — er lovforslagets bestemmelser fuldstændig uden mening. Kun hvis han samtidig er bestyrelsesmedlem, kan der være mening i en restriktion overfor ham.

Både den gamle og den nye lov lægger i stor udstrækning ansvaret på bestyrelsen, hvilket er både sundt og rigtigt, og derfor forstår jeg ikke, hvorfor man ikke har forenklet problemet ved simpelthen at indføre den bestemmelse, som er foreslået udvalget af landsretssagfører, lektor i selskabsret Niels Klerk, at alene bestyrelsesmedlemmer ikke kan låne. Vil et bestyrelsesmedlem alligevel låne og for at opnå det træder ud af bestyrelsen, falder ansvaret jo tilbage på folk, der ikke har den personlige interesse i sagen, at de står som lånsøgere. Forøvrigt indeholder allerede den gamle lov stærke klausuler med hensyn til en direktørs og et bestyrelsesmedlems adgang til at give sig selv fordele.

Alt dette føres nu igennem, blot fordi man vil skabe en sikrere stilling for de kreditorer, som hidtil efter det oplyste ingen tab har lidt, og som ikke har bedt om nogen skærpelse af den beskyttelse, de allerede har i henhold til den gamle aktieselskabslov.

Den sikring, man her vil skabe, kunne efter min mening opnås uden alle disse gener for selskaber og låntagere blot ved nogle enkle bestemmelser om bestyrelsesmedlemmer, som man kender dem fra bankloven, om sikkerhedsstillelse, som er kendt fra statens lånelove, og eventuelt også, hvis det skal være rigtig bombefast, en bestemmelse om, at aktiekapital og lovpligtige reserver ikke må berøres af den långivning, der her er tale om.

Det stykke saglige arbejde, der kunne have hjulpet mange af dem, lovforslaget omfatter, uden at det kunne have skadet nogen som helst berettiget interesse, har der tilsyneladende ikke været stunder til at udføre. I stedet for den helt kunstige skillelinie, der er trukket mellem de noterede og de ikke-noteringsberettigede selskaber, som der intet forsvar er ført for, kunne man vel have præciseret minimalbetingelserne for låneadgangen og så have krævet statsautoriseret revision. Det havde været en grænse, der kunne holdes.

Hvis man havde sagt, at grænsen skulle være aktieselskaber med over 10 aktionærer, fordi de er pligtige at offentliggøre regnskabet, havde det været bedre end det foreslåede, men heller ikke efter min mening fuldt tilfredsstillende. Jeg er enig i § 1, for så vidt som den siger, at en særlig konto i regnskabet bør vise, hvilke lån der er ydet til aktionærer, bestyrelse og direktion.

Iøvrigt er en revision af aktieselskabsloven meget mere påkrævet på andre områder bl. a. med hensyn til minoritetsgruppers beskyttelse på forskellig måde og også med